

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 19678 pośła Rafała Bochenka z 14 września 2026 roku w sprawie przekazania na rzecz Skarbu Państwa gruntów przed Bramą Śmierci w Brzezince, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W związku z przekazaniem przez Gminę Oświęcim na rzecz Skarbu Państwa gruntów położonych w Brzezince, a następnie ustanowieniem prawa użytkowania na wskazanych nieruchomościach przez Skarb Państwa na rzecz Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, wyjaśniam, że mieszkańcy Brzezinki mają wiedzę na temat planów dotyczących przedpola Bramy Śmierci. Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy (dalej OSPR) jest realizowany od 1997 r. Tereny, których dotyczy pismo, zostały nabyte przez Gminę Oświęcim częściowo z budżetu OSPR celowo, aby w przyszłości zabezpieczyć Miejsce Pamięci poprzez kontrolę osób odwiedzających. Skoro plan zabezpieczenia Muzeum sięga blisko 30 lat i stanowi wynik decyzji rządowych i samorządowych, trudno uznać, by był to nowy i nieznany nikomu w Brzezince temat. W 2020 roku doszło do zmiany organizacji ruchu na przedpolu Bramy Śmierci w wyniku budowy drogi odbarczającej przez Gminę Oświęcim. Muzeum odwiedza blisko 2 mln osób rocznie. Zainteresowanie Miejscem Pamięci wzrasta z każdym rokiem, a to oznacza, że ruch odwiedzających w Brzezince będzie w sposób naturalny podlegał zintensyfikowaniu. Ze względu na fundamentalny paradygmat zapewnienia bezpieczeństwa zarówno mieszkańców Brzezinki, jak i osób odwiedzających oraz konieczność zachowania ochrony widokowej Muzeum, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, niezbędne jest zatem przygotowanie odpowiedniej infrastruktury.

Ad 1.

Muzeum planuje zagospodarować teren znajdujący się pomiędzy historycznym ogrodzeniem Pomnika Zagłady w Brzezince a drogą odbarczającą poprzez stworzenie bezpiecznych warunków zwiedzania Miejsca Pamięci, w szczególności poprzez infrastrukturę przeznaczoną do kontroli dostępu osób odwiedzających i budowę ogrodzenia. Realizacja przyszłej inwestycji jest kontynuacją budowania całościowej, odpowiedzialnej polityki bezpieczeństwa prowadzonej nieprzerwanie od 2010 roku - wtedy powstała koncepcja bezpieczeństwa. Miejsce Pamięci odwiedzane jest co roku przez około dwa miliony osób. Zadaniem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie www.gov.pl/kultura/bip w zakładce Polityka przetwarzania danych osobowych.

Identyfikator dokumentu: 2604114.11660464.11040721

+48 22 42 10 100
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu jest zapewnienie ochrony zarówno materialnego dziedzictwa, jak i bezpieczeństwa wszystkich osób znajdujących się na historycznym terenie.

Ad 2.

Na przekazanym terenie Muzeum planuje stworzenie punktu kontroli odwiedzających, bez punktów gastronomicznych, parkingów dla odwiedzających czy punktów handlowych, z wyłączeniem księgarni Muzeum, założenia Muzeum polegają na minimalnej ingerencji w oś widokową, a tym samym na maksymalnym ograniczeniu zabudowy tego terenu.

Ad 3.

Muzeum nie planuje powstania w Brzezince analogicznej infrastruktury związanej z obsługą odwiedzających do tej, która powstała w Oświęcimiu. W Brzezince powstanie punkt związany z kontrolą odwiedzających.

Ad 4.

Realizacja planowanej inwestycji będzie spójna z obecnie funkcjonującymi rozwiązaniami komunikacyjnymi, które wynikają z powstania tzw. drogi odbarczającej, która powstała z funduszy OSPR. Teren znajdujący się pomiędzy granicą Pomnika Zagłady a drogą odbarczającą zostanie ogrodzony w sposób, który nie będzie kolidował z ochroną widokową tego miejsca, a wejście na teren będzie odbywało się po przejściu punktu kontroli bezpieczeństwa.

Ad 5.

Planowana inwestycja nie wiąże się z wprowadzeniem nowych zasad w organizacji ruchu na drogach prowadzących w kierunku Brzezinki lub w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, ani też z wprowadzeniem kontroli pojazdów. Należy wskazać, że Muzeum nie posiada kompetencji do organizowania ruchu na drogach publicznych, jak i do wprowadzania na nich zmian.

Ad 6.

Planowana w przyszłości inwestycja na przekazanym terenie stanowi kontynuację OSPR, który od końca lat 90. XX wieku ma na celu m.in. porządkowanie otoczenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej i godzi ochronę Miejsca Pamięci z potrzebami mieszkańców Brzezinki. Cele OSPR sformułowano w komunikacie Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej z 30 kwietnia 1996 r., kiedy jej przewodniczącym był Władysław Bartoszewski. Rada Ministrów przyjęła dokument 8 października 1996 r. Realizacja OSPR rozpoczęła się w 1997 r. Głównym celem programu jest zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego KL Auschwitz-Birkenau (obiekt UNESCO), godne upamiętnienie miejsca zagłady i jednocześnie umożliwienie rozwoju lokalnych wspólnot. Priorytetami programu są m.in. regulacja własności gruntów, zwiększenie bezpieczeństwa na tych terenach zarówno dla osób odwiedzających, jak i mieszkańców Brzezinki. Z tych przyczyn ówczesne władze Gminy Oświęcim prowadziły rozmowy z mieszkańcami na temat przyszłości przedpoła Bramy Śmierci. Należy wskazać, że od momentu nabycia gruntów na przedpolu przez Gminę Oświęcim do ich finalnego przekazania na rzecz Skarbu Państwa i w konsekwencji ustanowienia prawa użytkowania na

rzecz Muzeum upłynęło wiele lat. Nie można zatem statuować twierdzeń, że mieszkańcy Brzezinki nie są zapoznani z planami dotyczącymi przedpola.

Ad 7.

W odpowiedzi ponowić należy wcześniejsze sformułowania: z uwagi na fakt, że OSPR powstał blisko 30 lat temu, były prowadzone konsultacje z mieszkańcami Brzezinki przez ówczesnego Wójta Gminy Oświęcim. Na przestrzeni kilku ostatnich lat podjęto decyzję o konieczności finalizacji założeń OSPR w tym znaczeniu, że grunty nabyte specjalnie na ten cel przez Gminę Oświęcim zostały przekazane zgodnie z pierwotnym założeniem na rzecz Skarbu Państwa. Przedstawiciele Wojewody Małopolskiego, jak i Wójta Gminy Oświęcim informowali mieszkańców w formie konsultacji o tym, że w perspektywie przyszłych lat będzie powstawał nowy punkt kontroli odwiedzających. Z tych przyczyn nie istnieje powód do obaw mieszkańców, gdyż ich interes jest należycie reprezentowany.

Ad 8.

Nie powstała analiza wpływu planowanej inwestycji na życie mieszkańców Brzezinki. Pewne jest natomiast to, że powstała z budżetu OSPR droga odbarczająca stanowi pierwszy krok w zapewnieniu odwiedzającym, jak i mieszkańcom Brzezinki bezpieczeństwa. Planowana możliwość ogrodzenia terenu przedpola i budowy punktu kontroli odwiedzających, spowodują wyłącznie zwiększenie ochrony mieszkańców i osób odwiedzających Miejsce Pamięci. Należy podkreślić, że Muzeum nie planuje budowy parkingów dla odwiedzających, którzy mają do dyspozycji parking gminny. Muzeum nie wybuduje również punktów gastronomicznych i handlowych. Kontrola dostępu spowoduje wyznaczenie ścisłych ścieżek komunikacyjnych dla odwiedzających, uporządkuje i usprawni tym samym ruch odwiedzających, a także zminimalizuje ryzyko wtargnięć na teren Muzeum przez osoby niepożądane i niebezpieczne. Obecne konflikty zbrojne wielokrotnie stanowią pretekst do próby podejmowania działań na terenie Muzeum przez osoby opowiadające po danej stronie konfliktu w sposób skrajny. Planowane zagospodarowanie przedpola nie spowoduje zwiększenia poziomu hałasu i nie utrudni dostępu do nieruchomości mieszkańcom Brzezinki.

Ad 9.

Nie istnieje plan dalszego przejmowania, wykupowania prywatnych nieruchomości należących do mieszkańców Brzezinki. Niezależnie od tego należy wskazać, że do Muzeum zgłaszają się podmioty z zamiarem zbycia gruntów, ale jest to przejawem wyłącznie ich własnej i dobrowolnej inicjatywy.

Ad 10.

Przypominając, że inwestorem ogrodzenia przedpola Birkenau pozostaje dyrektor Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, informuję, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie będzie organizatorem lokalnych konsultacji społecznych. Muzeum prowadziło rozmowy z mieszkańcami Brzezinki przy udziale przedstawicieli Wojewody Małopolskiego i Wójta Gminy Oświęcim w zakresie planowanej w przyszłości inwestycji. W momencie gdy inwestycja przejdzie do właściwej fazy planowania i projektowania,

Muzeum dopełni wszelkich wymaganych prawem formalności niezbędnych do pozyskania właściwych decyzji i pozwoleń.

Ad 11.

Z uwagi na fakt, że aktualnie powstaje *Analiza potrzeb i możliwości w zakresie przyszłego zagospodarowania terenu*, nie jest obecnie możliwe podanie szacunkowego kosztu inwestycji. Tym samym nie jest ona ujęta w planie finansowym.

Ad 12.

Ponownie zwracam uwagę, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie wykonuje zadań inwestora projektu, Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau informuje natomiast, że nie jest możliwe przygotowanie harmonogramu inwestycji do czasu ukończenia procesu pozyskania terenu przedpola. Muzeum wskazuje na konieczność pilnego działania w tym zakresie.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/